

Etelä-Satakunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2024 toteutuminen

ES ytltk 04.03.2025 § 9
166/11.00.00/2024

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen arvioidaan ja raportoidaan vuosittain. Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman 2020–2024 mukaan valvontasuunnitelman toteutumisen raportointi tehdään VATI- ja VYHA-järjestelmien avulla. VATI on vuoden 2019 alussa käyttöön otettu valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä. VYHA on valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmä, jonka käyttö lopetettiin vuoden 2024 lopussa. Vuoden 2024 valvontasuunnitelman toteutuminen tehdään keskusviranomaisilta tulleiden ohjeiden mukaisesti.

Lautakunnassa tai muussa monijäsenisessä toimielimessä käsitelty valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi toimitetaan Lounais-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon. Valtakunnallisessa valvontaohjelmassa on esitetty tarkempi luettelo arvioitavista asioista. Raportointi pitää Lounais-Suomen aluehallintoviraston ohjeen mukaan tehdä helmikuun loppuun mennessä.

Sosiaali- ja terveystieteen lupa- ja valvontavirasto, Valvira on ohjeistanut 22.1.2025 lähettyllä sähköpostilla terveydensuojelulain ja tupakkalain valvonnan toteutumisen raportoinnista. Vuoden 2024 terveydensuojelulain ja tupakkalain toteutuksen arvioinnin raportointi toteutetaan Webropol-kyselyllä, johon tulee vastata 31.3.2025 mennessä.

Ruokavirasto on 18.12.2024 julkaissut päivitetyn ohjeen elintarvikeketjun valvonnan VASU-raportoinnista. Ohjeen mukaan kuntien valvontayksiköt tallentavat valvontayksiköitä koskevat tiedot Pikantin Vasu-raportointitilaan 28.2. mennessä. Elintarvikehuoneistojen kohde- ja valvontatiedot sekä näyte- ja tutkimustiedot toimitetaan VATIn kautta. Lisäksi kukin viranomaislaatu laatii oman toimialueensa valvonnan onnistumisesta raportin tai arvioinnin, jossa arvioidaan valvontaa ja sen onnistumista kokonaisuutena.

Etelä-Satakunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuma vuonna 2024 oli hyvä. Elintarvikevalvonnan suunnitelman mukaisista tarkastuksista toteutui 78 %. Terveystieteen suojelulain suunnitelmallisista tarkastuksista toteutui 94 %. Tupakkalain ja lääkelain suunnitelmallisista tarkastuksista toteutui 77 %. Eläinlääkintähuollon päivystys pystyttiin järjestämään koko vuoden aikana. Toiminnalle asetetut sanalliset tavoitteet toteutui suurimmaksi osaksi.

Eläinlääkintähuollossa välttämättömän henkilöresurssitarpeen määrittelee jatkuvan päivystyksen ylläpitämiseksi tarvittava henkilöstömäärä. Terveystieteen valvonnassa henkilöresurssien on arvioitu olevan laskennallisesti riittävät valvonnan toteuttamiseksi valtakunnallisen valvontatarpeen arvioinnin mukaisesti, jos kaikki virat ovat täytettyinä koko toimintavuoden ajan. Vuosittain esiintyy kuitenkin erilaisia säännölliseen valvontaan käytettävissä olevaa henkilöresurssia vähentäviä tekijöitä, kuten pitempiä poissaoloja, henkilövaihdoksia tai tavanomaisesta poikkeavia, runsaasti työaikaa vaativia tehtäviä. Näiden tekijöiden vuoksi koko suunnitelmalliseen valvontaan varattu laskennallinen henkilöresurssi ei

yleensä ole käytettävissä suunnitelmallisen valvonnan tehtäviin, minkä vuoksi suunniteltuja tarkastuksia on jäänyt vuosittain toteuttamatta.

Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointiraportin perusteella voidaan katsoa, että henkilöstöresurssin merkittävä lisääminen ei ole millään ympäristöterveydenhuollon toimialalla välttämätöntä. On kuitenkin tärkeää huolehtia siitä, että henkilöstöresurssien määrä säilytetään nykyisellä tasolla. Vaikka terveystarkastajille ei hankita lomasijaisia, on muiden pitempiaikaisten poissaolojen aiheuttama voimavaravaje pyrittävä korjaamaan sijaistyövoimalla. Sijaisten palkkaaminen kunnaneläinlääkäreiden lomien ja pitempien poissaolojen ajaksi on välttämätöntä, jotta viranhaltijoiden työsidonnaisuus ei muodostuisi päivystysten vuoksi kohtuuttomaksi.

Arviointiraportti Etelä-Satakunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2024 toteutumisesta on esityslistan liitteenä.

Lisätietoja	vt. ympäristöterveydenhuollon johtaja Jonna Aro, puh. 044 707 2930 tai jonna.aro@sakyla.fi.
Esittelijä	Ympäristöterveydenhuollon johtaja Jonna Aro
Päätösehdotus	Etelä-Satakunnan ympäristöterveyslautakunta hyväksyy esityslistan liitteenä olevan valvontasuunnitelman 2024 toteutumisen arviointiraportin.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

=====